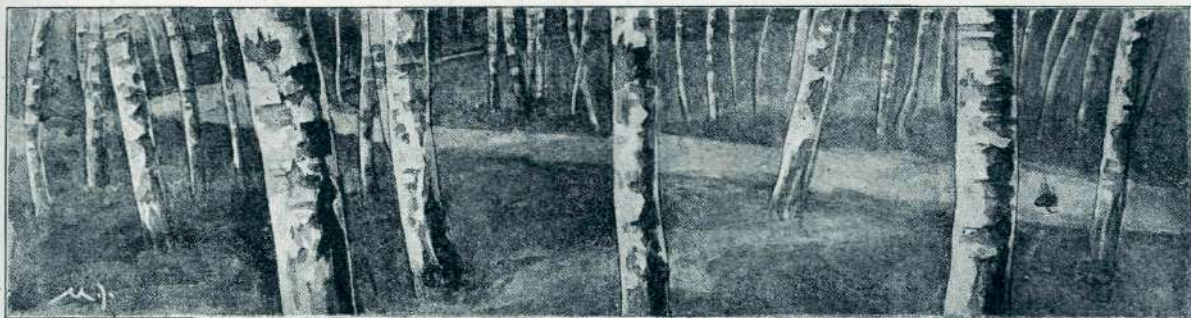

BOGDAN VENED:

NAŠ STARI GREH.

POLABSKA POVEST.

X.

Nemirno je spal tisto noč Gotšalk na Pluzonovem domu, nemara nič manj nemirno, kot svoje dni zadnji Rimljan, Brut, na poljani filipski pred bitko, ki je imela odločiti, kdo bo vladal poslej rimski svetovni državi: starožitni in starokopitni Katonci ali Cezarijanci. Le-ta je v noči pred usodno bitko pri Filipih, prav kakor že prej ob Helespontu pred nekaterimi tedni, videl Erinije in Cezarjevo senco. „Umri, paricida, umri!“ so klicale boginje-maščevalke, plavajoče v oblaku nad njegovo glavo. „Ha, ve ste, grozne hčerke Hadesove!“ je s sveto jezo a obenem ponosno vzkliknil Brut. „Povejte mi, zakaj ste se mi prikazale? Zakaj me pitate s takim imenom? Zakaj mi napovedujete smrt? Zakaj bi jo bil zaslužil? Toda, če mi jo prav napovedujete, vedite, da se niti vas niti vašega napovedovanja Brut ne boji! Brut da bi se bal smrti! Umreti sem pripravljen, toda prej hočem dobiti zmago, hočem priboriti Rimu svobodo! Pojdite, poberite se, zloveste poslanke Hadesove!“

Erinije so splavale v zrak, ko je nad nje dvignil svoj meč, a v zraku plavaje so mu še klicale: „Umri, paricida, umri! Na svidenje v Hadesu!“ „Zmago hočem in svobodo“, je jecal Brut; a komaj je zopet izpregovoril te besede, in toliko da so izginile Erinije, kar se mu prikaže na vrhu bližnje skale senca Cezarjeva, zavita v rumeno svetlobo. In največji Rimljan, Cezar, je zaklical Brutu: „Paricida ne sme pričakovati zmage! Čas povračila in kazni je prišel! Nasilnik prirode in usode, očetomorec, zasramovalec bogov, ne more in ne sme pričakovati zmage! Potolčen bodeš, poražen; obupaj, umri!“

Gotšalku pa je plavala pred očmi podoba njegove hčere, božjepotnice rujanske... Srd in maščevalnost, skrb in žalost so se prelivale po njegovi duši, kakor se prelivajo sedaj sèm sedaj tja se pehajoči jezerski valovi, če jih tepe silovit vihar: prelivajo se, pehajo se, pretakajo se ti valovi, toda izlijejo se iz jezera ne. Nadknez je premišljal na vse strani, kaj naj stori, da hitro zaduši porajajočo se vstajo. Zakaj da je potovanje bodriških velmož na Rujano znak vstanka proti njegovi vladi, je izprevidel takoj. Kaj naj stori z Viljenico, ki se je ude-